

Տ. ԻԳՆԱՏԻՈՍ ՎԱՐՊԱՊԵՏ ՄԱԼԽԱՍՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԳԱՅԱՆԵ ՎԱՆՔՈՒՄ ՄԱՏՈՒՑՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(24 դեկտեմբերի 2023 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

«Զի ամենայն, որ բարձրացուցանէ զանձն
իւր՝ խոնարհեցի. եւ որ խոնարհեցուցանէ
զանձն՝ բարձրացի»

(Ղուկ. ԺԸ. 14):

Սիրելի՛ եւ բարեպաշտ հավատակիցներ,

Մենք՝ բոլորս էլ, գիտենք, որ դչուրին չէ այս աշխարհում ապրելն ու զերծ մնալը ամեն տեսակի գայթակղություններից ու մոլություններից, ի մասնավորի՝ հպարտության մեղքից: Մենք սիրում ենք, երբ մեզ նկատում են եւ մեծարում: Հաճելի զգացում է լինել գնահատված ու հարգված, սակայն միեւնույն ժամանակ վտանգավոր՝ հպարտության եւ անգամ ամբարտավանության մեղքի մեջ ընկնելու առումով: Այսօր մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի օգտաշատ պատգամը, որ փոխանցվում է Սբ. Ղուկաս ավետարանչի միջոցով, ներամփոփում է հերթական խորիմաստ առակներից մեկը՝ բոլորիս շատ հայտնի փարիսեցու եւ մաքսավորի հակադրություն պատմությունն ու բարոյագիտությունը:

Եկեք փորձենք հասկանալ, թե որն է իրական հակադրությունը փարիսեցու եւ մաքսավորի միջեւ: Ինչ էր ուզում մեր Տեր Հիսուս Քրիստոս պատգամել ու բացատրել իր լսարանին, եւ ինչ դասեր մենք կարող ենք այսօր քաղել այդ նույն առակից ու պատգամից: Բոլորս էլ ականատես ենք լինում, մանավանդ վերջին ժամանակներում, թե ինչպես է հպարտություն կոչվող զգացումը չարաշահվում շատ-շատերի կողմից: Հայրենիքով կամ զավակով հպարտանալիս երբեմն կամա թե ակամա ընկղմվում ենք հպարտության մեղքի մեջ եւ ստեղծում նոր շաստվածներ մեր կյանքում՝ մերժելով ճշմարիտ Քրիստոս Աստծուն, որ մեզ համար

խոնարհվեց իր փառքից եւ զոհաբերվեց մեզ համար Խաչի վրա՝ պարգեւելով մեզ կյանք եւ հարուստուն՝ իր իսկ հարուստան միջոցով:

Փարիսեցիները հրեա կրոնական կառավարիչներ էին, որոնք բարեպաշտորեն հետեւում էին ավանդույթներին եւ խստորեն պահպանում Հին Ուխտի օրենքը՝ հատկապես մաքրման կանոնները: Նրանք մեծ հարգանք էին վայելում ժողովրդի մեջ եւ արդարամտության օրինակ ծառայում: Այսօրվա մեր առակում նշված փարիսեցին տաճար է գնում աղոթելու եւ համեմատում է իրեն ուրիշների հետ՝ ենթարկվելով հպարտության ծանրագույն մեղքին: Այդ դարաշրջանում հարկահավաքներին կամ մաքսավորներին արհամարհում էին իրենց հայրենակիցները: Նրանց հոռմեական կառավարությունն արտոնել էր հարկեր հավաքել, բայց նրանք իրենց շահույթի համար բարձր տոկոսներ էին գանձում, եւ եթե պատահում էր, որ մարդիկ անվճարունակ էին լինում, վերջիններիս նույնիսկ հանձնում էին հոռմեական կառավարության դատին: Այսպիսով՝ մաքսավորները համարվում էին կեղեքողներ եւ անգամ դավաճաններ: Մեր առակի մաքսավորն ամաչում է իր վարքագծից, իր ազահուստյունից ու խաբեությունից, եւ որ ավելի կարեւոր է, ակնածանքով ու վախով խոնարհվում է Տիրոջ առաջ: Փարիսեցու պես հպարտ կանգնելու փոխարեն նա հակում է գլուխը եւ ծեծում կուրծքը՝ ասելով. «Տէր, ողորմիր ինձ՝ մեղավորիս»:

Մեր Տերը պատմում է այս առակն այն մարդկանց առջեւ, որոնք համոզված էին, որ իրենք ամենից արդարամիտներն են, եւ այդ պատճառով՝ չափազանց ինքնագոհ ու վստահ էին: «Առ Եբրայեցիս» թղթի հեղինակը խրատում ու թելադրում է կարեւոր մի պատգամ, որ ունենանք պատշաճ վստահություն ու համարձակություն՝ հիմնված ոչ թե մեր սեփական ձեռքբերումների եւ եսի, այլ Աստծու եւ Նրա խոստումների վրա՝ հարթելով ճանապարհը Նրա հետ մեր անքակտելի միության: Եւ պատգամը հետեւյալն է. «Ուրեմն, համարձակությամբ մոտենանք Նրա շնորհի աթոռին, որպեսզի ողորմություն ստանանք եւ շնորհ գտնենք այն ժամանակ, երբ օգնության կարիք ունենք» (Եբր. Դ. 16):

Եկեք հարց տանք մենք մեզ, սիրելի՛ հավատացյալներ, արդյո՞ք մենք չենք դատում ուրիշներին: Արդյո՞ք մենք նայում ենք ինքներս մեզ հոգեւոր հայելու մեջ, թե՞ շտապում ենք քննել ուրիշների քրիստոնեական սիրո մակարդակը: Արդյո՞ք մենք չենք թաքցնում մեր սեփական սխալներն ու մեղքերը եւ վիրավորում ուրիշներին՝ մատնացույց անելով նրանց սխալ-

ները: Սբ. Պետրոս առաքյալն էլ հորդորում է՝ ասելով, «Խոնարհուեցէ՛ք Աստծու հզօր ձեռքի տակ, որպէսզի ժամանակին Նա ձեզ բարձրացնի» (Ա. Պետրոս Ե. 6): Եւ այսպէս՝ Աստված՝ իբրեւ արդար Դատավոր, Իր անչափելի ողորմությամբ պիտի բարձրացնի մեզ՝ մեր խոնարհությանն ի պատասխան: Այսինքն՝ մեր Տեր Հիսուս Քրիստոս կարդարացնի ու կբարձրացնի մեզ, եթե հետեւենք մաքսավորի լավագույն օրինակին:

Մի ճգնակյաց վանական ասել է. «Խնչ է նշանակում լինել բոլորի սպասավոր: Դա նշանակում է շնայել ուրիշների մեղքերին, այլ միշտ ուշադրություն դարձնել սեփական մեղքերին եւ անդադար աղոթել Աստծուն: Իսկ Նա տեսնում է մեր սրտերը, ուստի, երբ աղոթում ենք, լավ կլինի, որ հնարավորինս ազնիվ լինենք Նրա հետ»: Եւ երբ մենք անկեղծ ենք, թե ով ենք մենք իրականում Նրա աչքերում, արդյոք կկարողանանք տպավորություն թողնել Նրա վրա՝ նշելով մեր ձեռքբերումները՝ պարծենալով, թե որքանով ենք մենք ավելի լավը, քան մյուսները: Թե՛ մենք մաքսավորի պէս համեստաբար կխոնարհվենք մեր Արարչի՝ մեր մեծ Բժշկի առջեւ՝ արտասովախառն կրկնելով «Տեր ողորմյա, Տեր ողորմյա, Տեր ողորմյա» աղոթք-աղերսանքը:

Թող Տերն օրհնի մեզ՝ բոլորիս, եւ պարգեւի խոնարհ կենցաղավարություն, որ հարգենք իրար եւ սովորենք սիրել ու ներել միմյանց, ինչպէս մեր Տերն է պատվիրել ու վարվել Իր երկրային կյանքի ընթացքում՝ իբրեւ լավագույն օրինակ: Եկեք այս ոգով տոգորվենք ու դիմավորենք գալիք 2024 թվականն ու լուսառատ Սբ. Ծնունդը՝ մեր Տեր եւ Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսի: Հեռու վանենք կեղծիքը, գոռոզությունն ու ատելությունը եւ լինենք սիրող ու աղոթող միմյանց համար, որ մեր անձնական ու ընկերային կյանքը միահյուսված լինի Տիրոջ Խոսքով ու Կամքով՝ ի պայծառություն մեր ընտանիքների ու մեր սրբազան հայրենիքի՝ միշտ հիշելով ու կենդանի պահելով տերունական անխախտ պատգամը. «Որովհետեւ, ով որ բարձրացնում է իր անձը, կխոնարհուի, եւ ով որ խոնարհեցնում է իր անձը, կբարձրացուի»: Ամեն:

